

Plan mot kränkande behandling

Högoms skola

Verksamheter som ingår i planen: F-6 samt Fritidshemmet

Ansvarig rektor: Veronica Heller Nilsson

Giltighetstid: 2023-11-30 – 2024-12-01

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn och elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en plan mot kränkande behandling är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande årsplan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetsätt

Att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget som ska utgöra grunden för all verksamhet i skolan. All planering, alla aktiviteter och utvärderingar skall genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, ansvar och omsorg. Att arbeta med de demokratiska värdena och för elevers och personals inflytande är centrala delar i syfte att förebygga kränkningar. Vi på Högoms skola tar aktivt avstånd från all diskriminering och annan kränkande behandling. Planen mot kränkande behandling redogör för vårt arbete mot detta. Det arbetas dagligen förebyggande och främjande med värdegrundsarbete. Till exempel väljer vi aktivt böcker vars innehåll ökar förståelsen för olikheter. Vi pratar öppet om att alla är olika och allas lika värde. Vi pratar i klasserna om olikheter för att öka förståelsen av att alla är olika. Vi arbetar förebyggande genom att eleverna har förutbestämda platser i till exempel matsalen och vid gruppindelningar. Det finns en samsyn kring detta i arbetslagen då det skapar trygghet och är förebyggande och främjande i ett längre perspektiv. Vi gör återkommande insatser av förebyggande och främjande karaktär, såsom friluftsdagar och fadderverksamhet. Under rasterna erbjuds organiserade och pedagogiskt planerade vuxenledda rastaktiviteter, vilket ger alla elever en större möjlighet att finnas med i ett socialt sammanhang och ha sysselsättning. Planen mot kränkande behandling görs känd för alla på skolan; personal, elever och vårdnadshavare. Den följs upp, utvärderas och revideras varje läsår.

3. Kartläggning av risker

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Raster	Observationer från personal och utvärdering med personal. Samtal med vårdnadshavare vid utvecklingssamtal. Kommunens digitala tillbuds- och rapporteringssystem Stella. Även en trygghetsenkät som eleverna har genomfört 2023. Elevrådets bild av risker. Allt detta ger en samstämmig bild av raster som ett riskområde.	Rasten innehåller fler fria aktiviteter, skolan har ett geografiskt stort rastområde.
Förflyttning mellan aktiviteter	Kommunens digitala tillbuds- och rapporteringssystem Stella, samt även elevernas trygghetsenkät.	Många elever som samtidigt gör förflyttningar.
Språkbruk	Det har framkommit via elevenkäter.	Samhällsutveckling, sociala medier.

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Fler pedagoger deltar utomhus på raster.	Det ledde till en förbättrad utomhusmiljö för eleverna.	Behöver utvecklas vidare och det sker under läsåret 23/24.
Planerade rastaktiviteter	Fler elever har deltagit i de planerade rastaktiviteterna. Färre konflikter.	Behöver utvecklas vidare och det sker under läsåret 23/24.

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
Alla elever ska uppleva rasterna som trygga och meningsfulla.	Utökade rastaktiviteter med pedagogiskt styrda aktiviteter med fokus på att alla ska kunna delta. Vi vill också arbeta fram ett lugnt alternativ till rasten för elever med behov av vila.	Att alla elever är trygga på rasten och känner att rasten är meningsfull.	Uppföljning via kommande elevenkät med Nolltoleranssteamet samt i dialog med personalgruppen.
Förflyttning inomhus	Utökad vuxennärvaro samt planerade förflyttningar.	Att eleverna känner sig trygga vid förflyttningar på skolan.	Uppföljning via kommande elevenkät med Nolltoleranssteamet samt i dialog med personalgruppen.
Förbättra elevernas språkbruk	Jobba mer aktivt med skolans regler och att konkretisera dem. Daglig nolltolerans från personal för att uppmärksamma eventuellt dåligt språkbruk. Uppmärksamma vårdnadshavare på vad barnen möter för språkbruk i sin digitala värld	Alla elever ska känna sig respektfullt bemötta och att inga elever blir kallade vid kränkande ord.	Elevenkät, klassråd och elevråd.

6. Delaktighet

Eleverna har gjorts delaktiga genom klassråd och skolråd, föräldrarna har gjorts delaktiga via skolråd, föräldramöten samt utvecklingssamtal. Eleverna har dessutom under 2023 gjort elevenkäter om trygghet som ligger som underlag för skolans helhetsanalys.

Elevhälsosamtalen för Förskoleklass och årskurs som genomförts är också ett underlag. En analys av personalens inkomna Stello är ytterligare ett underlag.

7. Förankring

APT, föräldrarmöten, klassråd, elevråd, skolråd samt V-klass.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev:

1. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar klasslärare/mentor.
2. Klasslärare/mentor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
3. Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
4. Skyndsam anmälan till Stella-systemet. Utöver anmälningskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
5. En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
6. I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
7. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

1. Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
 2. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
-

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshinder.*

- Sexuell läggning

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

– särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om

– särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

